

Analyse klachten/meldingen Amsterdamsestraatweg

Utrecht, 21 januari 2016
Vergunningen Toezicht Handhaving

Inleiding/context

Op 12 november 2015 nam de gemeenteraad een motie aan waarin het college wordt gevraagd om binnen twee maanden te komen met een voorstel voor collectieve sluitingstijden op de Amsterdamsestraatweg, om overlast op het middenstuk tegen te gaan.¹

De raad stelt daarbij dat “vanuit meerdere bronnen signalen komen dat de overlast op de Amsterdamsestraatweg de laatste maanden helaas is toegenomen”.

De Amsterdamsestraatweg is een lange en belangrijke ontsluitingsweg met daarlangs woningen, winkels en detailhandel, dienstverleners (verhuurbedrijven, theehuizen, belwinkels, kappers etc.) en horeca. Vanwege deze veelzijdige bestemming is de Amsterdamsestraatweg in zijn aard een levendig gebied, vergelijkbaar met bv. het Centrum. Desalniettemin is overmatige overlast al jaren onderwerp van gesprek. Het lukt niet goed om bedrijvigheid en leefbaarheid met elkaar in balans te brengen. Bovendien heeft de straat de naam dat er illegale praktijken plaatsvinden.

Collectieve sluiting kan helpen om algemene overlast tegen te gaan van horeca, winkels en andere dienstverlening, dat wil zeggen overlast die niet tot één pand of onderneming te herleiden is. De gemeente sluit de bedrijvigheid in een (deel van een) straat voor een bepaald deel van de dag (nacht), waarmee zij overlast van aanloop en activiteit (geluid, verrommeling) op die tijden op die plek beperkt. De winkels zijn al gehouden aan sluitingstijden (tussen 06:00 uur en 22:00 uur), maar voor de horeca en andere dienstverlening gelden momenteel geen sluitingstijden (behalve voor terrassen).

Nadeel van het invoeren van collectieve sluitingstijden is dat ook ondernemers, die geen overlast veroorzaken, worden getroffen. Collectieve sluitingstijden gaan ook geen illegale praktijken tegen. Bovendien kan een dergelijke maatregel op de ene locatie leiden tot verplaatsing van de overlast naar elders in de stad.

Het toepassen van collectieve sluitingstijden² is mogelijk op basis van de APV en Horecaverordening. Een dergelijke aanpak kan niet in elke situatie worden toegepast. Het is een zware maatregel voor buitengewone situaties. Hierin speelt mee:

- invoeren moet worden onderbouwd met gegevens van overlast, zoals processen-verbaal, waarnemingen en mutaties van toezichthouders en politie evenals meldingen van bewoners.
- staat de maatregel in verhouding tot het doel en kan het niet op een andere manier
- het belang van de bewoners voor een leefbare woonomgeving
- het belang van de ondernemers, ook voor hen waar geen overlast blijkt
- het opleggen van collectieve sluitingstijden is in Utrecht niet eerder toegepast

Een zorgvuldig proces is vereist om de maatregel te hanteren onder meer door bewoners, winkeliers en andere belanghebbenden te horen.

Klachten/meldingen

In de raad is al eerder gesproken over de mogelijkheid van collectieve sluiting om overlast tegen te gaan. Destijds is afgesproken dat we, om een dergelijk besluit te ondersteunen, meldingen en klachten zouden verzamelen en analyseren. De uitkomsten hiervan zijn opgenomen in dit rapport.

¹ Het gaat daarbij om het wegdeel tussen de spoorlijn langs de 2e Daalsedijk/Schutstraat en de Acacialaan, ergo de huisnummers ASW 148– 252 en 167– 251.

² Dit is een bevoegdheid van de burgemeester.

Over de periode juni 2014 tot en met half december 2015 (een periode van 82 weken) zijn de meldingen bij het KCC, de wijkbureaus, politie en VTH op rij gezet en geanalyseerd. De klachten komen voornamelijk van bewoners en ondernemers. Diverse klachten/meldingen konden niet worden geobjectiveerd – in die zin dat zij door een overheidsdienaar zijn waargenomen of gecontroleerd – maar daar wordt in deze analyse aan voorbij gegaan. In de praktijk is immers achteraf niet vast te stellen of er onterecht is getoeterd of met te hoge snelheid is gereden. Niet aannemelijk is dat er veel bewoners/winkeliers een schijn-melding doen.

De cijfers staan in de bijlage. Enkele gegevens over het middenstuk zijn apart weergegeven.

In totaal waren er 606 meldingen en klachten van de hele Amsterdamsestraatweg van huisnummer 1 tot 1107 (grens Maarssen). Hiervan gaat het overgrote deel over kapot straatmeubilair, scheef liggende tegels, kapotte of volle vuilnisbakken, niet werkende verlichting, bomen die licht wegnemen, los afval, enz. Deze euvels dragen weliswaar bij aan een onveilig gevoel maar hier ligt niet de kern van de overlast die naar voren komt. Deze meldingen/klachten zijn niet in de analyse opgenomen.

Overlastmeldingen (zaken als wildplassen, geluidsoverlast, ruzie, fout gebruik van panden, toeteren etc.) komen 140 keer voor. Dit is niet bovenmatig, zeker wanneer men dit relateert aan de meetperiode en de lengte van de Amsterdamsestraatweg. In het middenstuk lag het aantal klachten en meldingen op 56 in de gemeten periode.

Verreweg de grootste categorie meldingen (61) betreft geluidsoverlast: hangende mensen bij horeca, luidruchtige ruzies op straat en harde muziek bij ondernemingen. Deze meldingen worden bijna altijd gedaan door bewoners. Ondernemers doen vooral meldingen over lastige klanten. Opvallend veel meldingen (11) gingen over één horecagelegenheid net buiten het middenstuk. Hierop is gericht gehandhaafd. Het punt bij meldingen van overlast is dat zij vaak juist niet te herleiden zijn tot één bepaald pand. Dat maakt preventie van dergelijke overlast moeilijk voor toezichthouders.

Van de 11 geluidsmeldingen bij de politie is bekend over welk tijdstip zij gaan. Hieruit valt op te maken dat mensen zich het meest ergeren aan geluid rond het tijdstip dat zij naar bed gaan (ongeveer 23.00 uur) en 's nachts (grofweg tussen 01:00 uur en 06:00 uur).

Waarnemingen van VTH, ook in de nachtelijke uren, levert beelden op als: er wordt hard gereden, claxonneren, tegen de richting rijden op het fietspad, dubbel parkeren, roken op straat, soms een opstootje, heen en weer lopen door groepen, af/aanrijden door bezorgscooters. Als er overlast kon worden toegerekend aan een bedrijf werd hierop gehandhaafd. Ook zijn geluidmetingen gehouden in de nacht n.a.v. klachten. Er werden soms geluidspieken geregistreerd maar die vielen binnen de geluidsnormen.

Naast de meldingen over geluid kwamen in de meetperiode 12 meldingen binnen over (het vermoeden van) illegale seksinrichtingen, waarvan 3 in het middenstuk. Ook werden over de gehele Amsterdamsestraatweg 6 meldingen gedaan van illegale bewoning. In die gevallen heeft VTH gericht handhaving toegepast. Waar VTH illegale praktijken aantrof is overgegaan tot sluiting.

Gemiddeld krijgen gemeente en politie samen per week 1,7 meldingen binnen over overlast. Al met al lijkt het aantal meldingen en klachten daarmee, gezien de aard en lengte van de Amsterdamsestraatweg, beperkt te zijn. Om dit te bereiken wordt wel heel veel inzet gepleegd door de verschillende toezichthoudende en handhavende instanties.

Inzet vanuit gemeente en politie

Inzet Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH)

VTH heeft twee afdelingen die zich bezig houden met handhaving, THOR en THBO. Beide afdelingen zetten veel capaciteit in op de handhaving in de AMSTERDAMSESTRAATWEG.

THOR handhaaft op fiscale parkeren, huisvuil/bedrijfsafval, de markt aan de Plantage, fietsen in het voetgangersgebied. Er zijn 2 koppels in de nachtdienst, en controle vindt plaats op veiligheid/overlast horecagelegenheden en dagelijks veiligheid algemeen.

De totale inzet belooft bijna 4 fte op jaarbasis.

THBO houdt naast de reguliere insecties zoals elders in de stad, op de Amsterdamsestraatweg de ongeprogrammeerde acties, zoals controle van inrichtingseisen, klachten en opleveringscontroles. Bij incidenten komt THBO er om besluiten uit te reiken en om te controleren of opgelegde maatregelen, zoals sluiting, worden nageleefd. THBO voert ook met een koppel controles uit bij de horecaondernemingen gedurende 3 avonden/nachten per week. Ook worden 4 maal per jaar integrale controles gehouden. Er zijn nachts geluidscontroles en nachtelijke observaties gehouden om gemelde overlast in kaart te brengen.

In het afgelopen jaar vergde de inzet 1,2 fte van de 7,8 medewerkers die ook belast zijn met toezicht op de 1400 andere horeca-inrichtingen in de stad.

Wanneer illegale of zeer overlastgevendende activiteiten werden aangetroffen ging de gemeente over tot sluiting. Door de burgemeester zijn in 2014 7 inrichtingen gesloten, in 2015 7 stuks, o.a. wegens extreme overlast, gokken of prostitutie, drughandel. Hiervan waren er in het middenstuk 3 resp. 3 in 2014 en 2015.

Recent werd shishalounge Nejma (ASW 265) gesloten wegens een vechtpartij en vuurwapenbezit in de zaak. Sinds die sluiting is de nachtelijke drukte nabij het pand nihil (aldus een bewoner).

Inrichting en vervuiling, inzet Stadswerken

Het gedrag van menig bezoeker is nog steeds dat de straat wordt gebruikt als afvalbak.

Sinds ruim een jaar is er op de Amsterdamsestraatweg vrijwel continue overdag een schoonmakerwagen van Stadswerken actief. Dit continue schoonmaken geeft in wezen toe aan het gedrag van de (eet)consument. Het aanspreken op gedrag bood geen soelaas, al was het alleen al omdat de vervuiler vaak al was vertrokken.

Niettemin is permanente inzet voor de schoonmaak een ongewenste en ongebruikelijke situatie.

Inzet Politie

Vanuit de politie is in de afgelopen jaren ook extra ingezet d.m.v. surveillance, naast alert optreden bij 112-meldingen.

De inzet van politie (en Toezicht en Handhaving) op de Amsterdamsestraatweg wordt bepaald in het operationeel overleg onder leiding van de gebiedsmanager veiligheid. Deze inzet is informatie-gestuurd en flexibel, zodat de inzet gericht wordt ingezet op die momenten dat de problemen zich voordoen. Anders dan het uitgaansgebied Binnenstad is er vanuit de politie geen vast koppel op bepaalde dagen of tijden aanwezig op de Amsterdamsestraatweg. In de avonduren is de politie doorgaans binnen enkele minuten ter plaatse. Is een melding niet spoedeisend kan dit via het algemene politienummer worden gemeld of kan contact worden met de wijkagent. Er zijn korte lijnen tussen de wijkagent en de ondernemers.

Inzet Camera's.

Half december 2015 zijn op de Amsterdamsestraatweg vijf openbare-orde-camera's opgehangen om ordeverstoring en overlastplegers op beeld vast te leggen. Dit is onderdeel van een bredere

veiligheidsaanpak voor de Amsterdamsestraatweg. Met deze aanpak wordt het terugbrengen van overlast en het bestrijden van criminele activiteiten vergroot. De politie bekijkt en controleert de beelden van de openbare orde camera's. Vanzelf kan nu nog niet worden aangegeven welke resultaten de camera's opleveren.

In de afgelopen tijd waren er periodes met veel overlast en verhoogde inzet door de gemeente maar ook periodes van relatieve rust met normale inzet. Deze golfbeweging in overlastperiodes typeert de Amsterdamsestraatweg. Hoewel de pieken minder hoog worden, gaat deze trend maar langzaam de goede kant op.

De vraag kan gesteld worden of inzet van extra middelen (als menskracht) in een relatief klein gedeelte van de stad gerechtvaardigd is, nu blijkt dat deze op langere termijn gering soelaas lijken te bieden.

Kort samengevat: de inzet op de Amsterdamsestraatweg vanuit gemeente en politie is aanzienlijk. Door extra surveillance, extra schoonmaak en gerichte acties wordt getracht om de straat schoon en leefbaar te houden en illegale en overlastgevende activiteiten binnen de perken te houden. Dit lijkt wel degelijk effect te hebben, maar nog onvoldoende. Bovendien onttrekt de aandacht die moet worden besteed aan de Amsterdamsestraatweg forse capaciteit aan de inzet voor de rest van de stad.

Conclusie

Voor zover overlast te herleiden is naar één pand of onderneming, kan gericht worden gehandhaafd. Dit geeft vaak verlichting in de directe omgeving. De meeste meldingen van overlast zijn echter niet te herleiden tot een bepaalde bron. Dit beperkt de mogelijkheden van toezichthouders en handhavers om de oorzaak van de gemelde overlast aan te pakken. Aan de ene kant zijn de meldingen en klachten over de periode juni 2014 – december 2015 op zichzelf niet voldoende om collectieve sluitingstijden te rechtvaardigen. Aan de andere kant is er wel erg veel inzet van Toezicht en Handhaving, Politie en Stadswerken nodig om de overlast binnen de perken te houden.